

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 26/2015

**Ákvörðun um sektir vegna vanrækslu Kaupáss ehf., rekstraraðila Krónunnar,
að fara að fyrirmælum Neytendastofu um verðmerkingar**

I.

Málsmeðferð

1.

Starfsmaður Neytendastofu kom í Krónuverslanir Kaupás ehf., á höfuðborgarsvæðinu, að Hvaleyrarbraut, Fiskislóð, Bíldshöfða, Háholti, Jafnaseli, Nóatúni, Þjóðhildarstíg, Rofabæ, Vallarkór, Skógarlind og Reykjavíkurvegi, í marsmánuði 2015, í þeim tilgangi að skoða ástand verðmerkinga í verslununum. Þá kom starfsmaður Neytendastofu í verslun Krónunnar að Austurvegi, Selfossi, þann 15. júní 2015 í sama tilgangi. Verðmerkingar voru skoðaðar með tilliti til ákvæða 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem kveður á um það að fyrirtækjum sem selja vöru eða þjónustu beri að verðmerkja vöru sína og þjónustu og sýna það á áberandi hátt á sölustaðnum, sem og ákvæða reglna nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum. Samkvæmt reglunum skal verðmerking vera skýr, aðgengileg og greinileg svo augljóst sé til hvaða vöru hún vísar. Skoðunin fer þannig fram að starfsmaður kannar almennt ástand verðmerkinga í versluninni, þ.e. hvort vörur séu verðmerktar, auk þess sem ástand verðmerkingarskanna er skoðað. Þá eru valdar af handahófi 50 vörur og athugað hvort þær séu verðmerktar og hvort hilluverðmerking samræmist við verð á kassa. Niðurstöður skoðananna voru þær að gerðar voru athugasemdir við ástand verðmerkinga í fjórum verslunum af 11 á höfuðborgarsvæðinu.

Þar af voru gerðar athugasemdir við sex vörur af þeim 50 sem til skoðunar voru í Krónunni Hvaleyrarbraut. Í Krónunni Fiskislóð voru gerðar athugasemdir við 13 vörur af þeim 50 sem til skoðunar voru. Í Krónunni Bíldshöfða voru gerðar athugasemdir við tíu vörur af þeim 50 sem til skoðunar voru. Í Krónunni Háholti voru gerðar athugasemdir við 14 vörur af þeim 50 sem til skoðunar voru. Þá voru gerðar athugasemdir við 23 vörur af þeim 50 sem til skoðunar voru í Krónunni Selfossi.

Starfsmenn verslananna kvittuðu fyrir komu starfsmanns Neytendastofu og þeim athugasemdum sem gerðar voru. Í lok skoðananna skildi starfsmaður Neytendastofu eftir bréf í versluninum þess efnis að skoðunin hefði farið fram og að Neytendastofa myndi senda fyrirtækinu bréf þar sem gerð yrði nánari grein fyrir ástandi verðmerkinga.

Með bréfum Neytendastofu til Kaupás, dags. 30. apríl og 26. júní 2015, greindi stofnunin frá niðurstöðum skoðananna í verslunum á höfuðborgarsvæðinu og Selfossi og gerði grein fyrir þeim ákvæðum sem í gildi eru um verðmerkingar. Þá var þeim eindregnu fyrirmælum beint til fyrirtækisins að koma verðmerkingum í viðunandi horf.

2.

Dagana 2. og 3. júní 2015 var framkvæmd önnur skoðun hjá verslunum Krónunnar á höfuðborgarsvæðinu sem fór fram með sama hætti og fyrri skoðun. Niðurstöður skoðunarinnar voru að enn voru gerðar athugasemdir við ástand verðmerkinga í þremur verslunum af þeim 11 verslunum Krónunnar sem skoðaðar voru. Í verslun Krónunnar, Háholti voru gerðar athugasemdir við 13 óverðmerktar vörur og eina ranglega merкта af þeim 50 vörum sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega auk þess sem gerðar voru athugasemdir við að óverðmerktar væru þrjár stæður af brauði, stæða með núðlum, kryddstæða hjá kæli, stæða af vörum frá Guli miðinn og Brix vöruveggur. Þá voru jafnframt gerðar athugasemdir við að tveir af fjórum verðskönnum væru bilaðir. Í verslun að Bíldshöfða voru gerðar athugasemdir við 12 óverðmerktar vörur og fimm ranglega merktar vörur af þeim 50 sem valdar eru af handahófi og skoðaðar sérstaklega auk þess sem gerðar voru athugasemdir við að óverðmerktar væru stæða með appelsín dósnum, Gilette standur og stæða af Maarud snakki. Í verslun að Hvaleyrarbraut voru gerðar athugasemdir við 29 óverðmerktar vörur og tvær ranglega merktar af þeim 50 vörum sem valdar voru af handahófi og skoðaðar sérstaklega auk þess sem gerðar voru athugasemdir við óverðmerkta stæðu af Dijon sinnepi og óverðmerktar vörur við afgreiðslukassa sem og að einingarverð hafi verið vitlaus á auglýsingaskiltum.

Þann 16. júlí s.l. kannaði starfsmaður Neytendastofu á ný ástand verðmerkinga í verslun Krónunnar á Selfossi. Í versluninni voru gerðar athugasemdir við 19 óverðmerktar vörur af 50. Þá voru gerðar athugasemdir við að verðmerkingar vantaði á bókastandi, Palmolive standi, Ingrid snyrtivörustandi, Babyliiss standi, litabókastandi og á sælgætisstandi við kassa.

Með bréfi Neytendastofu til Kaupás, dags. 25. júní 2015, greindi stofnunin fyrirtækinu frá niðurstöðu skoðunarinnar í verslunum Krónunnar Háholti, Bíldshöfða og Hvaleyrarbraut. Með bréfi Neytendastofu til Kaupás, dags. 18. ágúst 2015, greindi stofnunin fyrirtækinu frá niðurstöðu skoðunarinnar í verslun Krónunnar Selfossi auk þess sem gerð var grein fyrir þeim ákvæðum sem gilda um verðmerkingar. Í bréfinu var einnig greint frá því að Neytendastofa hafi tekið ákvörðun að sameina málsmeðferð vegna verðmerkinga á höfuðborgarsvæðinu og á Selfossi. Í

bréfinu kom fram að stofnunin teldi fyrirtækið ekki hafa gert viðeigandi lagfæringar á ástandi verðmerkinga í verslununum. Var fyrirtækinu gefinn kostur á að koma að skýringum eða athugasemdum áður en tekin yrði ákvörðun um framhald málsins á grundvelli IX. kafla laga nr. 57/2005.

3.

Neytendastofu barst tölvubréf frá Kaupás, dags. 28. júní 2015, þar sem fram kemur að Krónan hafi ávallt verið í góðu samstarfi við Neytendastofu varðandi verðmerkingar í verslunum og hafi kappkostað að fylgja eftir reglum og unnið markvist að því að hillumiðaeftirliti sé framfylgt í verslunum Krónunnar. Í daglegu eftirliti vaktstjóra eigi þeir að fara yfir allar hillustæður og tilboð og bera saman verð í hillu og kassa eins og skilti. Ef stæður séu ómerktar þá annaðhvort hafa merkingar dottið af eða vaktstjóri á seinni vakt ekki leiðrétt það en þetta sé skilgreint í dagtékki vaktstjóra.

Undanfarnir mánuðir hafi verið skrítnir fyrir verslunarstjóra að því er varðar verðmerkingar þar sem mikið hafi verið um vantanir vegna verkfalla. Þar af leiðandi hafa myndast eyður í hillum og jafnvel verið reynt að loka götum til þess að neytendur upplifi ekki mikla vöruvöntun en auðvitað hefðu starfsmenn mátt snúa verðmiðum öfugt. Þetta hafi verið sérstaklega slæmt með frystivöru. Óskað sé eftir því að tekið sé tillit til þessa.

Að því er varðar verslun Háholti þá sé búið að yfirfara alla verslunina og hún sé í reglubundnu eftirliti sem haldið sé utan um af verslunarstjóra. Þar hafi einn verðskanni verið bilaður en gerð hafi verið verkbeiðni um að koma honum í lag. Slíkt eigi ekki að koma að sök fyrir viðskiptavinum þar sem þrír aðrir skannar séu í verslun. Í bréfi Neytendastofu komi fram að tveir skannar hafi ekki virkað. Það sé eitthvað sem starfsmenn kannist ekki við. Það afsaki hins vegar ekki að verðmerkingar eigi að vera í lagi. Verslun Bíldshöfða sé einnig í reglubundnu eftirliti með skrásettu eftirliti frá verslunarstjóra, það komi sérstaklega á óvart að þar hafi ekki verið merkingar á stæðum. Að því er varði verslun Hvaleyrabraut, þá viðurkennist að þar hafi verið vandamál en nú hafi verið gerðar breytingar.

Rætt hafi verið við starfsmann Neytendastofu sem gerði umrædda könnun og upplýst um að búið væri að yfirfara 60% af versluninni og verði búið að fullklára hana í lok mánaðar þegar hún eigi að vera komin í reglubundið eftirlit. Verslun Hvaleyrabraut sé ekki með rafræna hillumiða og því taki þar lengri tíma að yfirfara og sé óskað eftir skilningi vegna þess. Starfsmaður Neytendastofu hafi gert athugasemd um að einungis væri einn verðskanni, í þessari litlu einingu. Einungis hafi verið hafður einn verðskanni sem hafi dugað hingað til og ekki verið gerðar athugasemdir við það áður.

II.

Niðurstaða

Í máli þessu sinnti Kaupás ehf., ekki fyrirmælum Neytendastofu um að koma verðmerkingum í verslunum sínum að Háholti, Bíldshöfða og Hvaleyrarbraut, í viðunandi horf.

Ákvæði 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, er svohljóðandi:

„Fyrirtæki, sem selur vörur eða þjónustu til neytenda, skal merkja vöru sína og þjónustu með verði eða sýna það á svo áberandi hátt á sölustaðnum að auðvelt sé fyrir neytendur að sjá það. Neytendastofa getur sett nánari ákvæði um verðmerkingar með opinberri tilkynningu.“

Samkvæmt ákvæðinu ber söluaðilum ávallt að gefa upp verð á vörum og þjónustu. Á grundvelli heimildar ákvæðisins, sem og ákvæðis 18. gr. sömu laga, sem snýr að heimild Neytendastofu til að gefa fyrirtækjum sérstök fyrirmæli um að gera ráðstafanir til að auðvelda viðskiptavinum að meta verð og gæði, hefur Neytendastofa sett reglur nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum.

Um verðmerkingar á vörum segir í 3. gr. verðmerkingareglanna:

„Fyrirtæki skal skýrt og greinilega merkja vöru sína með réttu söluverði og einingarverði í íslenskum krónum.“

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er þó heimilt að veita sömu upplýsingar nálægt vöru enda sé augljóst til hvaða vöru verðmerkingin vísar og tryggt sé að neytendur fái án vandkvæða aðgang að upplýsingum um sölu- og einingarverð sem skylt er að veita samkvæmt reglum þessum, sbr. 4. gr.

Skylda til að verðmerkja með sölu- og einingarverði gildir einnig hvar sem vörur eru til sýnis svo sem í búðargluggum, sýningarkössum, á vefsíðum eða annars staðar. Sé söluverðs getið í auglýsingum þarf einnig að tiltaka einingarverð.“

Samkvæmt framangreindum ákvæðum ber Kaupás að verðmerkja allar söluvörur sínar með endanlegu verði og einingarverði og skulu þær vera réttar.

Í máli þessu voru niðurstöður síðari skoðana í verslunum Krónunnar, þær að ástandi verðmerkinga var enn ábótavant eins og að ofan greinir. Slíkt telur Neytendastofa óviðunandi og

brjóta gegn framangreindum ákvæðum laga nr. 57/2005 og verðmerkingareglna. Eftir fyrri skoðun Neytendastofu var þeim fyrirmælum beint til Kaupáss að koma verðmerkingum í verslununum í viðunandi horf. Það var ekki gert og því telur Neytendastofa nauðsynlegt að beita þeim úrræðum sem lög nr. 57/2005 heimila.

Ákvæði 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005 segir:

„Neytendastofa getur lagt stjórnvaldssektir á fyrirtæki sem brjóta gegn:

[...]

b. stjórnvaldsreglum og ákvörðun Neytendastofu gegn viðskiptaháttum sem brjóta í bága við ákvæði II.-VIII. kafla [...]

c. reglum og fyrirmælum Neytendastofu um ráðstafanir til að auðvelda viðskiptavinum að meta verð og gæði, sbr. 18. gr.“

Með vísan til alls þess sem fram hefur komið telur Neytendastofa að leggja verði á sekt í samræmi við heimildir laga. Að teknu tilliti til samstarfsvilja fyrirtækisins, umfangs brotsins, fyrri sektarákvarðana stofnunarinnar, sbr. m.a. ákvörðun Neytendastofu nr. 17/2014 og nr. 23/2010 og að teknu tilliti til jafnræðis- og meðalhófsreglu stjórnarsýslulaga telur Neytendastofa rétt að leggja á Kaupás ehf., stjórnvaldssekt að fjárhæð 450.000 kr. fyrir hverja verslun. Kaupás ehf. er því gert að greiða 1.350.000 kr. (Einmilljónþrjúhundruðogfimm tíu þúsund). Sektina skal greiða í ríkissjóð eigi síðar en þremur mánuðum frá dagsetningu ákvörðunar þessarar.

III.

Ákvörðunarorð:

„Kaupás ehf., Skarfagörðum 2, Reykjavík, hefur brotið gegn ákvæði 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem og ákvæðum 3. og 4. gr. reglna nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum, með óviðunandi verðmerkingum í verslunum fyrirtækisins að Háholti, Bíldshöfða og Hvaleyrarbraut. Þá hefur fyrirtækið ekki farið að fyrirmælum Neytendastofu þess efnis að koma verðmerkingum sínum í viðunandi horf innan tilsetts tíma.

Með heimild í b. og c. lið 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, leggur Neytendastofa stjórnvaldssekt á Kaupás ehf. að fjárhæð kr. 1.350.000 kr. (Einmilljónþrjúhundruðogfimmtíuþúsund). Sektina skal greiða í ríkissjóð eigi síðar en þremur mánuðum frá dagsetningu ákvörðunar þessarar.“

Neytendastofa, 18. september 2015

Tryggvi Axelsson
forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir